

Ekstern finansiering af nordjyske virksomheder

Ida Askehave og Jesper Lindgaard Christensen

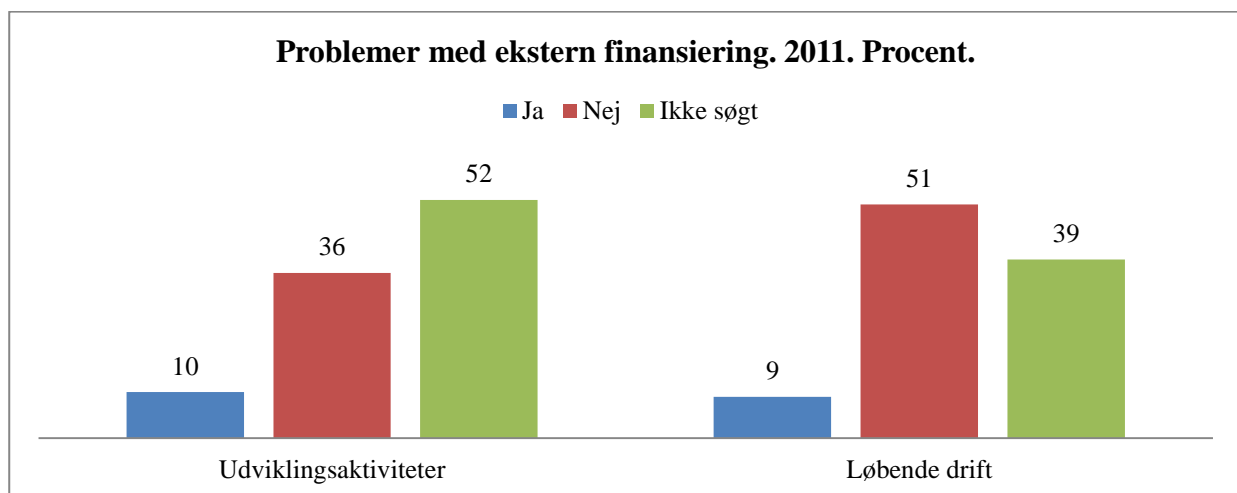
Institut for Økonomi og Ledelse, Nordjysk Konjunkturbarometer

I Nordjysk Konjunkturbarometers undersøgelse af konjunkturerne i Nordjylland fra 2. kvartal 2012 indgik nogle spørgsmål om virksomhedernes oplevelser med ekstern finansiering til dels udviklingsaktiviteter dels den løbende drift. Tidligere undersøgelser har vist, at i 2012 er det 21 % af virksomhederne, som betragter ekstern finansiering som havende stor eller afgørende betydning for virksomhedernes innovationsaktivitet, og at det er 24 % af de virksomheder som tillægger det nogen betydning, som oplever problemer med at skaffe den ønskede kapital (Christensen, 2012: 'Innovationsaktiviteter/-planer og finanskrisens effekter i Nordjyske virksomheder 2010-2012', www.njk.aau.dk). Nærværende notat udvider vores empiriske viden om denne problemstilling. Resultaterne baserer sig på svar fra 359 virksomheder.

Virksomhedernes problemer med ekstern finansiering

Figur 1 viser virksomhedernes svar på spørgsmålet, om de har oplevet problemer med ekstern finansiering til udviklingsaktiviteter og/eller den løbende drift.

Figur 1: Problemer med ekstern finansiering til udviklingsaktiviteter og den løbende drift, total

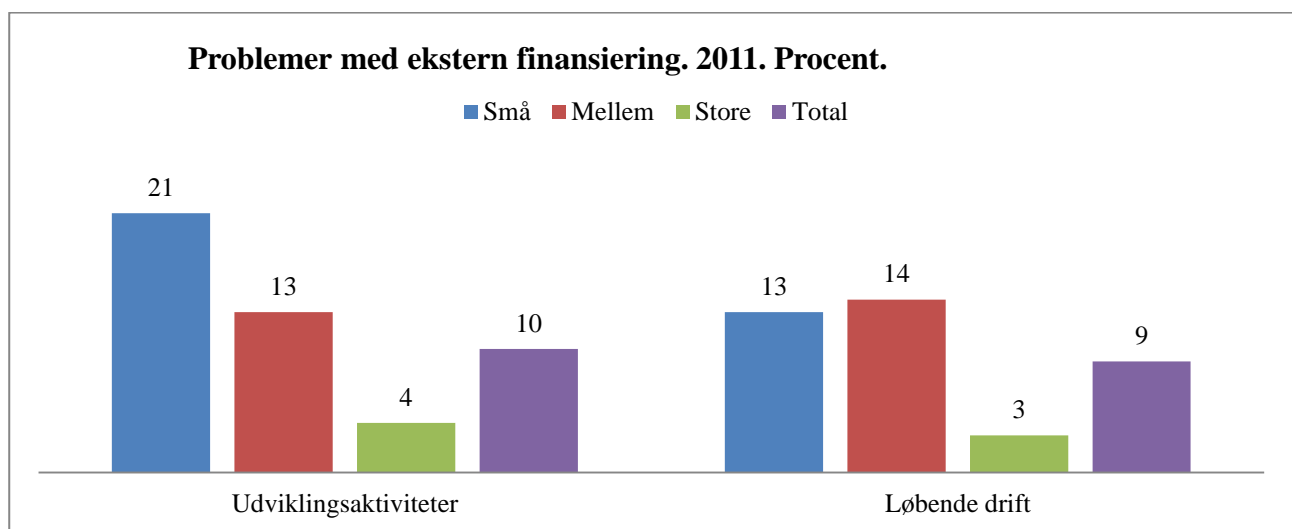
Spørgsmål: Har virksomheden inden for det seneste år (2011) oplevet problemer med at opnå ekstern finansiering til udviklingsaktiviteter/den løbende drift?

Som det fremgår af figuren har 10 % af virksomhederne oplevet problemer med ekstern finansiering af udviklingsaktiviteter. 36 % har ikke oplevet problemer med finansiering til dette formål. Dette er i tråd med virksomhedernes oplevelser i forbindelse med ekstern finansiering til den løbende drift, hvor 9 % af virksomhederne har oplevet problemer og 51 % ikke har.

I vurderingen af niveauet skal indtænkes, at ca. halvdelen af virksomhederne ikke har søgt finansiering og derfor ret beset ikke bør tælle med i beregningen af andele med finansieringsproblemer. Man kan således argumentere for, at det er 20 % af de relevante respondenter som har finansieringsproblemer vedrørende udviklingsaktiviteter (svarende ca. til andelen i Christensen, 2012 (24 %)). Tilsvarende er det 23 % som oplever problemer med finansiering af den løbende drift. Det skal bemærkes, at vi her ikke lægger nogen normativ vurdering af andelene. Det er finansieringsinstitutioners opgave at selekttere gode og dårlige investeringsobjekter, og det er muligt at det er udtryk for et samfundsøkonomisk og privatøkonomisk rationelt niveau, at hver femte ansøger afvises i tider hvor der er udfordringer for rentabiliteten af projekter og virksomheder.

Virksomhederne har således ikke umiddelbart oplevet problemer med ekstern finansiering af hverken udviklingsaktiviteter eller den løbende drift. Dog ses der forskelle i oplevelserne af disse problemer, når der kigges nærmere på svarene ud fra virksomhedernes størrelser. Dette fremgår af figur 2, som viser en størrelsesinddeling af de virksomheder, som svarer bekræftende til, at de har oplevet problemer med ekstern finansiering til udviklingsaktiviteter og den løbende drift.

Figur 2: Problemer med ekstern finansiering til udviklingsaktiviteter og den løbende drift, størrelsesinddelt

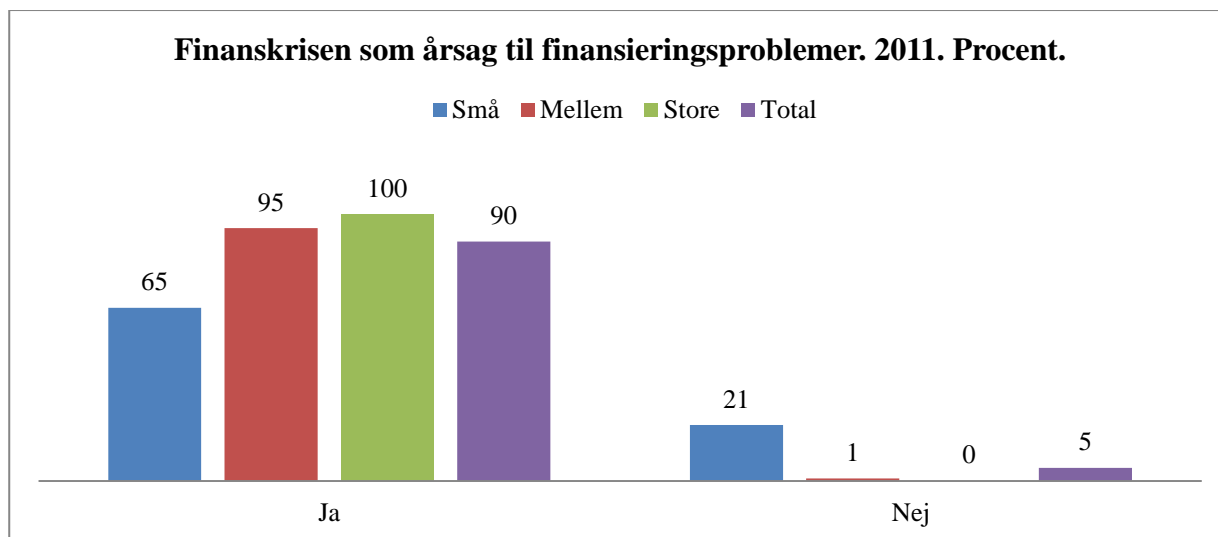

Spørgsmål: Har virksomheden inden for det seneste år (2011) oplevet problemer med at opnå ekstern finansiering til udviklingsaktiviteter/den løbende drift?

Af figuren fremgår det, at flere af de små og mellemstore virksomheder end store virksomheder, har oplevet problemer med ekstern finansiering til både udviklingsaktiviteter og den løbende drift. Henholdsvis 21 % og 13 % af disse virksomheder svarer, at de har oplevet problemer med ekstern finansiering til udviklingsaktiviteter. 13 % og 14 % svarer, at de har oplevet problemer med ekstern finansiering til den løbende drift.

Virksomhederne er ligeledes blevet spurgt om finanskrisens betydning for de nævnte problemer. Disse svar fremgår af figur 3. Her ses det, at langt de fleste virksomheder (90 %) svarer bekræftende til finanskrisen som årsag til finansieringsproblemerne. Det bemærkes dog også, at 21 % af de små virksomheder svarer benægtende på spørgsmålet, hvilket kunne tyde på, at der også findes andre forklaringer, såsom at små virksomheder ofte vurderes som mere risikofyldte (mere fluktuerende udvikling, dårligere muligheder for at stille sikkerhed, større afhængighed af få personer/produkter etc.), og derfor vil opleve kreditrationering i højere grad end andre virksomheder – uanset finanskrisen. Andre forklaringer er dog ikke undersøgt.

Figur 3: Finanskrisen som årsag til finansieringsproblemer

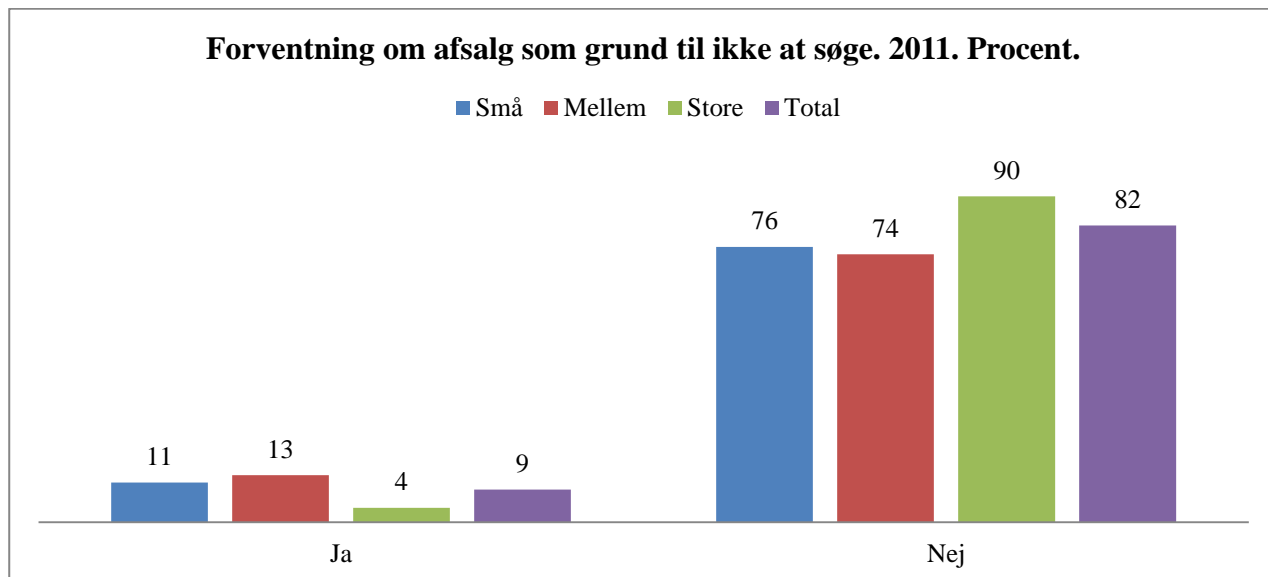
Spørgsmål: Kan de nævnte finansieringsproblemer tilskrives finanskrisen?

Mange virksomheder har ikke søgt ekstern finansiering til de nævnte formål

Undersøgelsen viser, som det fremgår af figur 1, at en stor andel af virksomhederne ikke har søgt ekstern finansiering til enten udviklingsaktiviteter eller den løbende drift. Finansieringslitteraturen har udviklet og testet hypotesen, at det i nogen grad kan skyldes at man på forhånd opgiver at ansøge i forventning om at det ikke vil lykkes. Man taler om en 'discouraged borrower effect'. Denne er imidlertid ikke undersøgt i Danmark før. Med inspiration fra en engelsk undersøgelse er de nordjyske virksomheder blevet spurgt om hvorvidt at man afholder sig fra at ansøge skyldes en forventning om at få et afslag. Her svarer størstedelen af virksomhederne benægtende, hvilket

fremgår af figur 4. Det ses at 9 % bekræfter effekten, hvilket svarer omtrent til niveauerne i udenlandske undersøgelser.

Figur 4: Forventning om afslag

Spørgsmål: Har forventning om afslag afholdt virksomheden fra at søge ekstern finansiering til enten drift eller udvikling inden for det seneste år (2011)?

Igen skal det dog med, at det relevante segment kan siges at være de 52 % som ikke har ansøgt. Derfor er det $9/0.52$ % som er påvirket, dvs. 17 %.

Konklusion

Cirka hver femte af de nordjyske virksomheder som har ansøgt herom oplever problemer med den eksterne finansiering af udviklingsaktiviteter eller den løbende drift gennem det seneste år (2011). Dog er der forskelle i oplevelserne virksomhederne imellem, idet flere små og mellemstore virksomheder end store har oplevet problemer med ekstern finansiering. Som forklaring på virksomhedernes problemer med ekstern finansiering svarer mange bekræftende til finanskrisens virkning (90 %).

Undersøgelsen viser ligeledes, at mange virksomheder inden for det seneste år ikke har søgt ekstern finansiering af de nævnte aktiviteter. Årsagerne til dette er i 9 % af tilfældene (17 % af segmentet som ikke søger) virksomhedernes forventninger om afslag.